

ĐÁP ÁN ĐỀ THI GIỮA HỌC KÌ 1 – ĐỀ 5**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 12****BỘ SÁCH: KẾT NỐI TRI THỨC****Thời gian làm bài: 90 phút****Đáp án đề 5****Câu 1 (0,5 điểm)**

Câu 1. Nhan đề Bà Ba Váy (Mẫu thượng ngàn) và Lỗ Toàn Nhi (Báu vật của đời) dưới góc nhìn so sánh cho em biết điều gì về nội dung văn bản? (0.5 điểm)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ nhan đề và văn bản

Lời giải chi tiết:

- Nhan đề văn bản cho biết nội dung và mục đích của văn bản:

+ Nội dung: So sánh hai hình tượng nhân vật văn học từ hai tác phẩm nổi tiếng Lỗ Toàn Nhi trong Báu vật của đời của Mạc Ngôn (Trung Quốc) và Bà Ba Váy trong Mẫu thượng ngàn của Nguyễn Xuân Khánh (Việt Nam)

+ Mục đích: Làm rõ nét tượng đồng ở hai nhân vật, khẳng định tài năng của hai nhà văn Mạc Ngôn (Trung Quốc) và Nguyễn Xuân Khánh (Việt Nam)

Câu 2 (0,5 điểm)

Câu 2. Đánh giá mức độ phù hợp giữa nội dung với nhan đề của văn bản. (0.5 điểm)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ nhan đề văn bản và nội dung

Lời giải chi tiết:

- Nhan đề Bà Ba Váy (Mẫu thượng ngàn) và Lỗ Toàn Nhi (Báu vật của đời) dưới góc nhìn so sánh phù hợp, thể hiện rõ nội dung và mục đích của văn bản

- Bởi văn bản sử dụng thao tác so sánh để làm nổi bật nét tương đồng của hai nhân vật và ý nghĩa của sự tương đồng đó

Câu 3 (1 điểm)

Câu 3. Nêu nội dung chính của từng phần đã được đánh số trong văn bản và xác định các thao tác lập luận chính của văn bản. (1.0 điểm)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Nhớ lại kiến thức về các thao tác lập luận

Lời giải chi tiết:

- Nội dung chính:

+ Đoạn 1: Giới thiệu vấn đề

+ Đoạn 2: Những nét tương đồng ở hai nhân vật Ba Váy và Lỗ Toàn Nhi

+ Đoạn 3: Ý nghĩa của việc nghiên cứu song song, so sánh nhân vật trong tác phẩm truyện/văn học của 2 quốc gia

- Thao tác lập luận chính của văn bản:

+ Thao tác so sánh

+ Thao tác phân tích, chứng minh

+ Thao tác tổng hợp

Câu 4 (1 điểm)

Câu 4. Xác định vấn đề trọng tâm của văn bản. Cho biết: Tác giả đã triển khai vấn đề trọng tâm của văn bản như thế nào? (1.0 điểm)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản, xác định vấn đề trọng tâm

Lời giải chi tiết:

- Vấn đề trọng tâm của văn bản: những nét tương đồng của hai nhân vật Ba Váy và Lỗ Toàn Nhi trong hai tác phẩm

- Triển khai văn bản: Nội dung trọng tâm/luận đề của văn bản được triển khai ở đoạn văn bản số hai với các luận cứ

+ Bà Ba Váy trong Mẫu thượng ngàn cũng như trong Lỗ Toàn Nhi trong Báu vật của đời đều là những phụ nữ vô cùng xinh đẹp, tràn đầy sức sống nhưng cuộc đời và tình duyên của họ vô cùng éo le, chứa đựng những bí mật đau đớn

+ Bà Ba Váy trong Mẫu thượng ngàn cũng như Lỗ Toàn Nhi trong Báu vật của đời đều sống trong dòng chảy lịch sử với những biến động dữ dội, những chết chóc đau thương, những cuộc tàn sát thảm khốc

+ Người phụ nữ trong Mẫu thượng ngàn (Nguyễn Xuân Khánh), trong Báu vật của đời (Mạc Ngôn) là những người mẹ, là “mẫu” làm nảy sinh sự sống và nuôi dưỡng sự sống

Câu 5 (1 điểm)

Câu 5. Mục đích của người viết văn bản là gì? Vấn đề tác giả nêu trong văn bản có ý nghĩa như thế nào đối với việc nghiên cứu văn học của nước nhà ! (1.0 điểm)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản và rút ra mục đích của người viết

Từ đó suy ra ý nghĩa đối với việc nghiên cứu văn học nước nhà

Lời giải chi tiết:

- Mục đích của người viết văn bản:

+ Làm rõ nét tương đồng ở hai nhân vật (bà Ba Váy và Lỗ Toàn Nhi), khẳng định tài năng của hai nhà văn Mạc Ngôn (Trung Quốc) và Nguyễn Xuân Khánh (Việt Nam)

+ Khẳng định thành công, sức sống và khả năng hòa nhập vào dòng chảy của văn học thế giới của văn học Việt Nam → niềm tự hào về văn học nước nhà

- Vấn đề tác giả nêu trong văn bản (nét tương đồng ở hai tác phẩm thuộc hai quốc gia) có ý sâu sắc đối với việc nghiên cứu văn học của nước nhà, văn học khu vực và văn học thế giới trong thời kỳ hội nhập, thời đại 4.0, để thấy được:

+ Sự giao thoa, ảnh hưởng giữa các nền văn học, các quốc gia trong thời kỳ hội nhập

+ Tính dân tộc, nhân loại, sự hòa nhập của văn học mỗi quốc gia, văn học thế giới

II. VIẾT (4,0 điểm)

Câu 1. (2 điểm)

Câu 1. Từ văn bản đọc hiểu trên, em tích lũy thêm được kinh nghiệm nào để viết bài văn so sánh, đánh giá hai tác phẩm truyện? (Trả lời bằng đoạn văn 200 chữ) (2.0 điểm)

Phương pháp giải:

Đưa ra quan điểm của bản thân

Lời giải chi tiết:

Đoạn văn đảm bảo dung lượng 200 chữ và nội dung hướng vào những ý sau:

- Học sinh tự trả lời (từ kiến thức nền và sự tiếp nhận, nhận thức của mỗi cá nhân)
- Tham khảo gợi ý: chú ý cách triển khai vấn đề; khái quát nét chung ở hai nhân vật, hai tác phẩm; cách lựa chọn, sắp xếp dẫn chứng; sử dụng các thao tác nghị luận như phân tích, so sánh, chứng minh, ...)

Câu 2. (4đ)

Hãy lựa chọn hai truyện ngắn đã đọc để so sánh, đánh giá làm nổi bật nét tương đồng về tính cách của nhân vật chính, một nét tương đồng về nghệ thuật xây dựng nhân vật bằng văn bản nghị luận (600 chữ).

Phương pháp giải:

Dựa vào kiến thức và kỹ năng đã học để thực hiện bài văn

Lời giải chi tiết:

Hãy lựa chọn hai truyện ngắn đã đọc để so sánh, đánh giá làm nổi bật nét tương đồng về tính cách của nhân vật chính, một nét tương đồng về nghệ thuật xây dựng nhân vật bằng văn bản nghị luận (600 chữ).

Phần chính	Điểm	Nội dung cụ thể

Mở bài	0,5	- Tên sách; Tên tác giả (hình ảnh: bìa sách và tác giả) - Nhà xuất bản; nơi phát hành (địa chỉ mua sách)
Thân bài	3,0	*Nét tương đồng (gọi tên nét tương đồng) - Tính cách của nhân vật ở tác phẩm 1 - Tính cách của nhân vật ở tác phẩm 2 - Ý nghĩa của nét tính cách biểu hiện ở hai nhân vật *Nét tương đồng nghệ thuật xây dựng nhân vật (Học sinh xác định ở hai tác phẩm đã lựa chọn một trong các yếu tố sau) - Miêu tả diễn biến tâm lý - Khắc họa diện mạo, đối thoại - Thể hiện cảm xúc ở nhân vật
Kết bài	0,25	- Khái quát giá trị, sự đóng góp của hai tác giả ở đề tài tư tưởng - Sự tác động của hai tác phẩm vào cảm xúc nhận thức của cá nhân
Yêu cầu khác	0,25	- Lựa chọn được hai truyện ngắn có cùng phong cách (hiện thực/ lãng mạn) như Hai đứa trẻ (Thạch Lam) và Tuyết (K.G. Paustovsky) hoặc Chí Phèo (Nam Cao) và Vợ nhặt (Kim Lân) - Sử dụng thành thạo các thao tác lập luận: so sánh, phân tích, khái quát/tổng hợp